

Стојан Срдих

АНЂЕО С ВЕРАНДЕ

драма

Стојан СРДИЋ је рођен 20. 9. 1950. у Меденим селиштима код Гламоча, у бившој Босни и Херцеговини.

Најисао:

Роман: *Облаци и змије* (“Гутенбергова галаксија” 2003)

Књиге приповедака: *Праревачка шума* (“Просвета”, 1988) *Људи у њицама* (“Глас српски”, 2001)

Књиге песама: *Жиџије* (“Књижевне новине”, 1988) *Улица* (“Рад”, 1993) *Кућа и окол ње* (“Рад”, 1995) *Медена селишћа* (“Српска књижевна задруга”, 1987) *Ђојави људи* (“Кочићева задужбина”, 2000)

Драме: *Микулина женидба* (часопис “Сцена”, 1988) *Ђојави људи* (часопис “Видици”, 1988), *Максим* (“Савремена српска драма 24” 2005). Драма *Анђе са веранде*, награђена – “Нушићева награда за 2005” објављује се први пут у овој хрестоматији.

ТВ драме: *Пси долазе* (откуп на Конкурсу за тв драму телевизије Загреб, 1984)

Радио-драме(снимљене и емитоване): *Бујица*, 1984. године, Радио Београд; *Маџла*, 1984. године, Радио Београд, 1985. године, Радио Скопље, 1986. године Радио Берлин. Интегрална верзија (Радио Београда) емитована на више страних радио станица; *Иџра*, 1987. године, Радио Београд; *Ждрело*, 1987. године, Радио Београд; *Сеобе*,

1988. године, Радио Београд; *Тишине косова*, 1989. године, Радио Београд (Исте године издата аудио-касета са истим називом) “ППП” Радио-Београд; *Сахрана*, 1990. године, Радио Сарајево; *Јаук Сјамене Срдић*, 1991. године, Радио Београд; *Исус или онај који ће се родићи*, 1991. године, Радио Београд; *Ђојави људи*, 1991. радио Нови Сад; *Максим Црнојевић* 1994. године, Радио Београд; *Гламочко немо коло*, 2002. године, Радио Београд.

Поезију и прозу објављивао је у многим значајнијим књижевним часописима. Радови су му заступљени у неколико антологија поезије и прозе. На фестивалу радија у Охриду 1985. године радио-драма *Маџла* осваја прву награду. Исте године на ПРИ ИТАЛИЈА у Каљарију, ова радио-драма заузима друго место. Радио-драме су му превођене и емитоване на више страних језика.

Члан је Удружења драмских писаца Србије од 1987. године, а Удружења књижевника Србије од 1990. године.

Живи и ради у Београду као самостални уметник.

Стојан СРДИЋ

АНЂЕО С ВЕРАНДЕ

драма

ЛИЦА:

МИЛА, између 25 и 30 година.

Лепа, изазовна, облачи се као девојка за пратњу.

РАЈНА, (између 65 и 70 година) мршава, упалих образа,
чекињасте, седе косе која као да је насађена,
мајка Милина, а сестра Дебелој.

ДЕБЕЛА, (између 60 и 65 година) Огромна је.

ИЗБЕГЛИЦА, близу 50. У црнини је.

ЛАЛЕ, око 20-25 година, једне ноге згрчене,
некад, давно поломљене.

Да мртва тела.

Партизановом сам се само показивала... Тамо нисам улазила у воду... Волела сам барске мирисе на себи... Фуј! Свашта сам волела... Ех, а сада бих највише волела да се на миру, само једном окупам топлим водом из бојлера, и то у белој емајлираној кади...!

(Пауза)

Ех, како лепо у београдском два'ест првом веку звуче речи: вода, купатило... бојлер...

(Нормално дише. Виче)

Вода у стану!

(Нагло се ућини, схваћивши да је могу чући)

Ох, ту је и права клозетска шоља! Ха! Нећу више чучати у оном дрвеном смрдљаку. Од сада ћу као човек, да седнем, да се без страха напишем и да размишљам...

(Одлази од врати. Седе за сто. Узима флашу. Загледа је и као да њој љрича)

Ноћас се све мора десити...

(Пауза)

а онда ћу се сутра, на мој рођендан, први пут заиста опрати.

(Пауза)

Али како, кад ње нема!? Данима је нема!

(Пауза)

Отишла је, а он умире.

(Пауза)

Не смем ни да помислим шта ће бити ако умре, а она не буде ту...

(Поново гуцну који гућљај. Брише се снажно и одхукује. Ојей одлази до врати)

Не може се тако понашати. Људи су нам лепо рекли да сви тамо морамо бити.

Врати се нагло оћворише. Рајна ућлашено одскочи. Заћейура се. Једва се некако снађе да се не саћлейе и падне. Ућаде Мила. Нервозна је, баи нервозна.

МИЛА: Ти си ту!?

РАЈНА: *(Узвикну)*
Уплаши ме!

МИЛА: Зашто ниси горе!? Зашто вичеш?! Чујеш се до хиподрома!

РАЈНА: Па шта? Хоће ми се... А зашто ти ниси тамо? Требало је да ти тамо будеш, а не ја. Но, дамица је по обичају, у курвању.

МИЛА: *(Нароћуши се)*
Шта си рекла!?

- РАЈНА: Па то... Мислим, како ти о овој ствари мислиш и радиш, ништа се не постиже.
- Не љедајући је, Мила оде до кауча. Седе.*
- МИЛА: Нисам ни ушла, а ти ме спопадаш...
- РАЈНА: Морам, кад си неозбиљна.
(Пауза)
Ово се не пропушта, кћери моја. Мислиш, да су савски сплавови све! Е, нису... Нема се ништа од оних ошишаних и задрглих типова... Мораш бити присутна.
- МИЛА: (Устјаје. Прилази јој и уноси јој се у лице)
Умукни, будало пијана!
- РАЈНА: Како смеш то да ми кажеш? Мајка сам ти.
- МИЛА: Како да ти не кажем, кад и сама знаш где сам била. Договориле смо се да ме замењујеш док не дођем.
- Врати се и седе на кауч. Преијражује њо њорби. Ускоро извади циџаретије.*
- РАЈНА: Договориле?
(Пауза)
Можда?
(Пауза)
Али знаш да ја не смем...
- МИЛА: Ниси тамо зато што си пијана.
Приђе каучу. Замахну да ошамари Милу, али је ова ухватила за руке и одгурну. Рајна се некако задржа о сџо, али њри њом закачи флашу која њаде и разби се о бејџонски њод.
Мила незаинџересовано, њриџаљујући циџаретију, љледа мајку која скуџља комаде разбијене флаше, њочесџо облизујући њрсџе и цокћући језиком.
- РАЈНА: Срећом, није била пуна.
- МИЛА: Давно сам ти рекла да на мене руку не подижеш.
- РАЈНА: Али ни ти мене не смеш звати пијаницом. Знаш да сам престала.
- МИЛА: (Пуши нервозно)
Колико знам у тој флаши није било млеко. Баздиш к'о да си на сметлишту.
- РАЈНА: Морала сам. Ово треба издржати. Задњи сам динар дала. Шта ћу сад?
(Скуџљено сџакло односи у канџу за смеће њоред њџоретија. Узима некакву крџу и њоче да брџше – скуџља осџаџке њросуџоџ њића... Као за себе)
Боже како ћу целу ноћ издржати?

- МИЛА: *(Устаје. Одлази до шћорейџа. Узима шерџу. Донесе је до Рајне)*
Држи. Исцеди крпу у ово. Можда ће бити чашица две.
(Смеје се)
- РАЈНА: *(Више као за себе)*
Ех, што ли те родих?
(Дуго цеди крпу у шерџу, као да броји капи скућљеног вињака)
- МИЛА: Па доста си покупила... Сада, да имаш газу, могла би то да процедиш. Било би за две-три чашице...
- РАЈНА: Тако ти својој мајци...
- МИЛА: Па не бих волела да те стаклићи докусуре... Ред је да и ти нормално умреш...
(Све време се њодсмехује)
- РАЈНА: Не бој се кћери, не бој! Никад се не зна ко ће први. Никад. Ја сутра, ако ниси знала тек шездесет и пету узимам...
- МИЛА: Јао! Опрости ми. Не бих ти ово урадила да нисам заборавила на твој рођендан.
- РАЈНА: Никад га се и ниси сећала...
- МИЛА: Знаш ово ме све много нервира... Уосталом то је тек сутра. До тада ћу се искупити... Купићу ти нешто.
- РАЈНА: Најбољи ће ми поклон бити оно о чему сањам.
(Наједном се насмеја. Бази крпу, а њојом се лупи дланом њо челу)
Имам ја Лалетову боцу.
- МИЛА: Лалетову? Како његову?
- РАЈНА: Свратио је јутрос и донео ми.
(Пауза)
Била сам сама и тек сам била умала.
(Пауза)
И честитку ми је лепу, баш лепу, написао.
(Тумара њо соби)
Само не знам где сам је ставила.
- МИЛА: Био је овде!? Улазио?
- РАЈНА: Па како си мислила да ми је да? Уосталом, шта фали? Само је наварио и дао ми флашу, цедулицу и честитку. Добро, мало је, само је мало седео; док сам му кафу скувала... Морала сам га нечим почастити.

- (Пауза)
Знаш, некако је у последње време чудан... Делује ми посве нормално... и само што не проговори...
- МИЛА: Не лупетај!... Где он може бити нормалан, а поготово да говори... Од кад сам га гурнула, није проговорио...
- РАЈНА: Ма само кажем... да је чудан...
- МИЛА: Да ниси пијана, не би ти се чинило, и не би га у кућу звала.
- РАЈНА: Ја не могу вечито сама. Морам с неким да будем... Тебе никад нема.
- МИЛА: (Мирније)
Добро... Сада бих хтела да се мало одморим.
- РАЈНА: Да се одмараш!?
- МИЛА: Спала сам с ногу.
- РАЈНА: Ма немој! А с чијих то госпођице?
- МИЛА: Молим!?
- РАЈНА: Наравно да не знаш. Много их је било.
- МИЛА: Знаш ли ти шта причаш?
- РАЈНА: Наравно. Причам оно што одавно желим да ти кажем... Ех да је мој Радован овде. Не бих се ја оволико секирала.
- МИЛА: Рајна! Немој још и с њим да ми ову ноћ загорчаваш?
(Пауза)
Рекла сам ти да га у мојој близини не спомињеш. Дај боже да га моје очи више никад не виде.
- РАЈНА: Мила моја, зашто тако!? Он ти је брат!... Добро, није рођени, али ипак је мој син. Уосталом да је он сада овде, све би било другачије.
- МИЛА: Зар после свега што ми је урадио, можеш то да кажеш?
- РАЈНА: Ти оно још ниси заборавила?
- МИЛА: Оно се никад не може заборавити.
- РАЈНА: Па шта ти је фалило! Било вам је лепо, а и поступила си као права сестра.
(Пауза)
Ко зна да ли би икада сазнао шта је женско?
- МИЛА: Молим те престани! Престани!
(Пауза. Као за себе)
Да није било твог наговора, он то не би.

РАЈНА: Ма немој! А твоје голо парадирање пред њим. Цео дан си знала да будеш гола. Пркосила си му и изазивала га. Па ко онда не би? Није од камена, поготово што ниједна није хтела с њим да се дружи, а камоли да легне... Бог ће те наградити за то...
(Смеје се)

МИЛА: Боже, с ким ли га роди?

РАЈНА: Не могу ти рећи... Ипак ти њему ниси рођена сестра... Тебе је други правио...
(Смеје се)

МИЛА: Стварно си пијана... Пијана и луда...

РАЈНА: Можда сам, али знам да кад би он био овде, горе на веранди никог не би било.

МИЛА: Богу хвала па није. Нека је што даље од мене са оним својим кретенско-балавим осмехом и ужасним погледом.

РАЈНА: Не би он теби дао да радиш то што радиш. Бавила би се ти неким поштенијим послом.

МИЛА: Шта ја то непоштено радим? Молим те реци. Изгледа да ја не знам шта сам и ко сам.

РАЈНА: И рећи ћу ти. Рећи ћу оно што сви у крају причају...

МИЛА: *(Усмиаде са кауча. Ойеј је нервозна. Одлази до шифоретиа. Тражи нешишо. Бесно ће)*
Нема ни грама кафе...

РАЈНА: Попила сам са Лалетом...

МИЛА: Говори, шта хоћеш да ми кажеш.

РАЈНА: Да си курва!... Ето шта.

Мила јој њрилази. Уноси јој се у лице. Сјрема се да њодигне руку на њу. Рајна се одмиче. Некако седе на кауч... Тихо је.

Мила стиоји над Рајном, која очекује ударац. То дуже њраје, али се Мила ѡредомисли. Оде до кофе из које захвајши чашу воде. Исји је наискај. Врајши се до Рајне. Седе ѡред ње. Ова је још ујлашена.

МИЛА: Не бој се.
(Сјласну)

Знам ја шта се прича. Иако сам то што јесам, поштенија сам од свих. Зато немој да ми попујеш.

(Пауза)

Устани. Хоћу мало да се испружим и да одспавам који сат. Превише сам уморна.

Рајна се не помера. Мила некако леже.

РАЈНА: *(Охрабрена, видевши да јој Мила неће ништа)*
А што да ти не попујем?... Хоћеш стан, а отишла си. И шта друго да ти кажем? Паметни ово другачије раде.
(Усјаје. Седе за сто. Припали цигарету)

МИЛА: *(Лежи и зуре у њрљави њлафон)*
Боже, трагично је прљаво и мемљиво...

РАЈНА: Оваква прилика се указује само једном...

МИЛА: Тачно, и ја је нећу испустити, али док мене није било, могла си ти бити тамо.
(Посјано)

Но, још није касно. Он још није умро... Уосталом мама, шта би радила да ја какав-такав новац не зарадим? Од твоје усране пензије, могли би шипак појести...

РАЈНА: Ја нисам смела да изађем, а камоли да будем с њима. Знаш колико ме дебела мрзи. Да сам изашла, ко зна да ли би ме живу нашла... Ово је права прилика коју та дебела кучка чека да ме се реши... Кад си долазила, јеси ли видела ко је све тамо?

МИЛА: Не.

РАЈНА: Зашто!?

МИЛА: *(Једва од умора и њосјаносији)*
Ишла сам кришом, да мисле како још нисам дошла... А зар ти не знаш ко је тамо?

РАЈНА: Не. Мрак је па ништа нисам могла да видим.

МИЛА: Е, зато сада отиђи.
(Пауза)
Буди тамо док ја не дођем.

РАЈНА: Касније, ћу... А шта ако је већ умро?

МИЛА: Причаш глупости. И сама знаш, шта би било да јесте.

Рајна одлази до врати. Полађано размиче завесу са њих.

МИЛА: *(Расани се)*
Видиш ли шта?

РАЈНА: Само сенке.

МИЛА: Познајеш ли кога?

РАЈНА: Нисам сигурна... Дођи.

- МИЛА: *(Невољно устјаје. Прилази мајци)*
Не видим ништа.
- РАЈНА: Сачекај... Не размичи завесу толико. Видеће нас. Разазна-
јеш ли неког?
- МИЛА: Чини ми се да је оно дебела. Она, што се наслонила на
ограду. Заклонила је све остале...
- РАЈНА: И она проклета избеглица је тамо... Е, где је овамо ува-
лише?
- МИЛА: Ње се не бојим. Мада, ко зна шта јој је она крава о нама
напричала? Од када се за ово сазнало стално су заједно. Не
видим Лалета...
- РАЈНА: Сигурно је тамо. Он је стално присутан. Тамо је где се
најмање очекује, поготово
(Кроз осмех)
кад се купаш. Увек је његов нос на овим вратима. Бали и
облизује се... и он има велику жељу за тобом. И њега као и
Радована изазиваш.
- МИЛА: Боже о чему ти!
- РАЈНА: Зашто?! Зар сам рекла нешто што није истина?... Он тачно
зна када се скидаш... Као да се договарате.
- МИЛА: Ако је нем није глуп. Увек ме види кад воду доносим.
- РАЈНА: Уосталом, није једини који воли да те гледа. И умирући је
то радио... Шта ако уђу пре нас?
- Мила одлази од врати. Ојетт нешито иражи.*
- МИЛА: *(Поново се врати на кауч)*
И до нове године могу чекати, али пре нас неће ући. Ипак,
нас је две...
- РАЈНА: Ја заиста не смем међу њих.
- МИЛА: Добро.
(Поново леже)
- РАЈНА: Да угасим светло?
- МИЛА: Не.
- РАЈНА: Како хоћеш.

2. слика: ВЕРАНДА

Све што осветљава веранду и њену ограду је светило са улице, које једва да баца који зрак на неколико стипеница, и на просјор испред вратица умирућеџ.

Остали део веранде је скоро у потпуном мраку.

Тек понекад засветли жижак цигарете коју зајале Избеглица или Дебела.

Дебела седи на малој столици. Наслоњена је на ограду веранде, а Избеглица седи наслоњена на засиакљена вратица умирућеџ. Кроз стакло понекад промакне светлост аутомобила.

Све време из собе умирућеџ доише: јечање, крклање, јауци, џешки кашаљ...

ДЕБЕЛА: Изгледа да је курвица дошла?

ИЗБЕГЛИЦА: (Жар цигарете јој понекад осветли део лица)
Што је бона тако зовеш?

ДЕБЕЛА: Зато што јесте.

ИЗБЕГЛИЦА: Јеси ли је ти видјела да то ради, па си тако сигурна?

ДЕБЕЛА: Нисам, али знам. Сто посто знам. И мајка јој је таква.

ИЗБЕГЛИЦА: Како тако тешке ријечи олако изговараш!? Колико знам, Мила се са свима нама лијепо опходи. Сваком се, па и теби, јави. Не свађа се.

ДЕБЕЛА: Е, још ћеш ме убедити да је светица. Знам ја ко је она, и зато је тако и зовем. Уосталом, што је браниш? Ниси је ти родила.

ИЗБЕГЛИЦА: Не браним је, већ ето, велим, није лијепо неког тако звати. Ја ни оне који су ми све побили тако нисам звала. Гадно је то. Замисли кад би тебе неко тако назв'о? Каква си, мислим да би га убила.

ДЕБЕЛА: Мене тако нико не може назвати јер то нисам.

ИЗБЕГЛИЦА: Е, јадна ти! За било коју жену се међу нашим свијетом свашта може рећи. Ја само могу замислити шта се свашта о мени говори, иако сам јадна без своје кривице овдје.

ДЕБЕЛА: Још ћеш ме и расплакати.

ИЗБЕГЛИЦА: Не желим то, али нисам научила да о људима тако ружно причам к'о што се овде ради. Ето, иако се по Београду, ево за који дан ће тачно десет година, од немила до недрага

потуцам, ни једне једине ружне ријечи ником нисам рекла, а могла сам... Колико сам само пута зажељела да неком нешто кажем, не зато што ми се хтјело већ што су ме вријеђали говорећи ми да сам прљава, да се вратим тамо одакле сам дошла, и штошта још, па нисам... Ријечи су гадне. Оне све лијепо и све зло направе.

ДЕБЕЛА: Их, бре! Заиста хоћеш да ме расплачеш. Седи ту и ћути. Пусту ти мене. Ја ништа не говорим што не треба. Моја је свака, кад су њих две у питању, на месту.

ИЗБЕГЛИЦА: Добро, али ја морам и њих да браним, као што бих и тебе бранила од њих. Ја не могу ни против кога из овог дво-ришта било шта да кажем. Сви сте ми помогли. Ја то нисам заборавила, а опет, ево, дочекала сам, а то ми је најгоре, да пред вратима овог јадника сједим и чекам, боже ми опрости да умре и да се, ако буде среће, у његов стан уселим... Вјеруј ми да најрадије не бих, али, шта ћу. Мука ме натјерала.

(Тихо, након дуже паузе)

Ех, да ми се кући мојој вратити, па макар на једној шиндри спавала а другом се покривала...

ДЕБЕЛА: Не пренемажи се. Уосталом, кад те савест тако и толико мучи, зашто не одустанеш?

ИЗБЕГЛИЦА: Вјеруј ми да бих, и само да сам коју годину млађа, бона, отишла бих и на крај свијета само да се сваком не склањам и да од милостиње не живим. Никад ја, док ме ова несрећа није снашла, нисам милостињу ни искала ни примала... Ни ја, нити ико мој док је жив био...

ДЕБЕЛА: Е, знаш шта? Мени финоћу немој продавати. Доста је мени вас финих, сиротих, јадних, а овамо, узели сте све што сте могли; од Црвеног крста, Унхацеера, па до кућа, станова, тезги на пијацама. Од вас таквих

(Повисује шон)

финих и поштених, моја јединица је у Аустралију морала да оде, не би ли се снашла. Где год се окренеш, ти и теби слични.

(Пауза)

Србију сте загадили. Заузели сте све. Свугде вас има.

(Дубоко узима ваздух, као да се бори да не џлане)

Није само она отишла... Њих је стотине и хиљаде отишло само да би се ви могли ширити.

ИЗБЕГЛИЦА: Сада ово није ни мјесто ни вријеме да о томе причамо... Бар не ти и ја... Твоје ништа нисам узела... Ништа...

ДЕБЕЛА: Богати!? А ово, што чекаш да неко наш умре... и да се у његов стан уселиш, а и даље, помоћ коју добијаш на пијацама продајеш.

ИЗБЕГЛИЦА: Молим те, као бога те молим, не дирај ме.

ДЕБЕЛА: Хоћу... Све ми се смучило, а ти и сви слични теби, смучили сте ми се... Ништа не радите, а само се жалите како вам је тешко и да вам ова држава ништа не помаже...

ИЗБЕГЛИЦА: Немој више... Не изазивај ме...

ДЕБЕЛА: Ти као да претиш! Е, баш бих волела да нешто покушаш... Вала, наплатила бих ти се за све, па и за данашњу ноћ... Бре, само зато што кукате да вам они тамо у Босни, у Хрватској и на Косову не враћају вашу имовину, држава вам даде све што може, а не зна да и то продајете као што сте продали и све оно због чега сте сада овде. Узели сте паре, а хоћете да вам се врати...
(Пауза)
Е, овог пута нећете га мајци... Бар ти нећеш...

ИЗБЕГЛИЦА: Жено драга, шта ти је? Бона, ја нисам хтјела ничим да те увриједим, нити да ти наудим. Ја теби и ником твој другом ни за шта нисам крива...

(Тихо, њешко)

Имам ваљда и ја некаква права? Не због смрти мужа и сина јединца, које никад прежалити не могу, већ зато што сам човјек. Један обични, најобичнији човјек, којег је ето, као и многе друге несрећа задесила... Е, драга моја... Немој мислити да је мени ово драго што чиним. Никад у свом вијеку нећу заборавити ову и претходне ноћи које сам пред вратима овог јадника који се са душом раставља, провела.

(Прекрстии се. Тихо)

Ове ноћи ме подсећају на моје тужне ноћи док сам очекивала гласове са положаја, све надајући се да нећу никад чути оно што сам чекала...

ДЕБЕЛА: Боже, ко би рекао да једна таква и једна, зна тако вешто да збори! Није ни чудо што су и тебе у ово убацили... Да си млађа, можда би ово и на други начин добила.

- ИЗБЕГЛИЦА: Немој ме
(Само шћо не зайлаче)
тако, како да ти кажем... немој ме тако посматрати. Нисам ја оно што ти мислиш да сам. Никад се нечасним работама нисам бавила. Све што сам овде добила, добила сам стрпљиво чекајући у реду. Чекала сам гдје сам све морала да чекам. Док сам у редовима била никад нисам ни закукала, ни заплакала, ни замолила. И било шта да сам добила, ја сам се к'о што и приличи скромно захваљивала....
- ДЕБЕЛА: (Подсмешљиво)
Речима ил' нечим другим?
- ИЗБЕГЛИЦА: Само ријечима... Богами, да сам нешто и имала, дала би'.
- ДЕБЕЛА: (И даље подсмешљиво и заједљиво)
Као што си и нама давала. Од кад си ушла у наше дво-риште, све си покупила... Једино, и хвала ти на томе, добру кафу куваш. Праву ону турску... Види се...
(Смеје се)
- ИЗБЕГЛИЦА: Ох, кад ли ће да сване, да ти лице како треба видим и да ме у очи гледаш кад тако заједљиво и погано причаш... Видим ја, видим... Добро ја видим...
- ДЕБЕЛА: Шта ти видиш?
- ИЗБЕГЛИЦА: Твоју злобу и твој јад.
- ДЕБЕЛА: Пази шта говориш. Ја могу и другачије. Не би била ни прва ни последња коју сам памети на свој начин научила.
- ИЗБЕГЛИЦА: Не бојим се ја бона никога, а понајмање тебе, и зато ме се окани. Рекла сам да против тебе немам ништа. Ни против тебе, а ни против оних двију. Рекла сам и да вам фала за све што сте ми од кад сам овде, помогли... Зато, мани ме се и чекај. Чекај и мисли како ћеш и да ли ћеш овамо ући... Таквим ријечима и пријетњама ништа нећеш моћи. Мо-рамо се држати правила која су нам дата. Знаш и сама да се овдје поштено мора играти.
- ДЕБЕЛА: Море, каква правила и какво поштење! Ноћас нема пра-вила. Ко буде јачи тај ће и добити... У животу је увек тако било.
- ИЗБЕГЛИЦА: Ти мислиш, ако си најкрупнија да си и најјача? Е, јадо моја. Није снага у маси, већ у памети и вјештини. Да таква нисам била, ни ово што имам не бих имала.

- ДЕБЕЛА: Е, сад си праве речи рекла. То је оно што сам хтела да ти кажем. Ко зна шта си ти све још осим “хвала” дала... Чуди ме само кад си тако вешта, што нешто више ниси урадила?
- ИЗБЕГЛИЦА: Мени је и ово што имам доста.
- ДЕБЕЛА: Зашто онда овде дреждиш? Пустите нас староседеоце који смо се у овом дворишту и родили, да се ми надмећемо.
- ИЗБЕГЛИЦА: Драга моја, од вишка глава не боли. Ако успијем, добро је. И ако и не успијем, опет је добро. Имам гдје да спавам и да се кад треба оперем.
- ДЕБЕЛА: Је л’! Зар и то радиш?
- ИЗБЕГЛИЦА: Лијепо те молим не задјевај.
- ДЕБЕЛА: Да нећеш можда да ме бијеш?
- ИЗБЕГЛИЦА: Не, али ако будеш наставила, богами, знаћу се одбранити... Боље ти је не качи се са мном. Ја осим ове главе немам шта да изгубим, а ти, ти губиш много.
- ДЕБЕЛА: Уф, уф! Баш сам се уплашила.
- ИЗБЕГЛИЦА: Богами и јеси.
- ДЕБЕЛА: А од кога то?
- ИЗБЕГЛИЦА: Не знам. И у овом мраку се види да се бојиш. По гласу ти се осећа. Дрхтиш као да су те у некој крађи ухватили.
- ДЕБЕЛА: То је од хладноће. Иако је лето, ипак је мало свеже.
- ИЗБЕГЛИЦА: Па јесте, свеже је. Дува са Саве, а све кроз његова врата. Није пријатно.
(Смеје се)
- ДЕБЕЛА: Што се смејеш?!
- ИЗБЕГЛИЦА: Па, онако. Не знам.
- ДЕБЕЛА: Ти си лујка. Не можеш се смејати без везе. Поготово не ноћас.
- ИЗБЕГЛИЦА: Ма немој ми рећи! Шта, жао ти је што умире?
- ДЕБЕЛА: Што те брига?
- ИЗБЕГЛИЦА: Није ме брига, али бих хтјела да знам која га од вас три највише жали, и да ли га уопште жалите?
- ДЕБЕЛА: Људски је жалити неког кад умире.
- ИЗБЕГЛИЦА: То је истина само кад је жаљење искрено.

- ДЕБЕЛА: Па искрена сам.
- ИЗБЕГЛИЦА: Не бих рекла.
- ДЕБЕЛА: Зашто?
- ИЗБЕГЛИЦА: Да си искрена, не би сада овде седјела и чекала да одапне.
- ДЕБЕЛА: Нема то везе са жалошћу.
- ИЗБЕГЛИЦА: Него?
- ДЕБЕЛА: Жалост је нешто друго, а опет, ова ситуација је нешто сасвим друго. Најбоље би било да су донели решење и стан доделили ономе ком је најпотребнији, односно ко има најгоре услове за живот и све би било како треба, а не да се између себе гложимо и мрзимо.
- ИЗБЕГЛИЦА: Боже, како си добра! И ти би пристала на то?
- ДЕБЕЛА: Бих. Зашто не бих? Ја сам увек поштовала власт. А и да су тако радили, ја бих га прва и добила. Ем сам после тебе најсиромашнија, ем сам самохрана. Пензија ми је једва довољна да се прехраним.
- ИЗБЕГЛИЦА: Ипак је ово његов тестамент...
- ДЕБЕЛА: Излапео па свашта налупетао...
(*Прави њаузу. Ослушкује*)
Чујеш ли их?... Како ли је дошла, а да је нисмо приметиле?

3. слика: ОПЕТ ПОДРУМ

Рајна из шћоретџа вади неошворену флашу вињака. Пажљиво шћо ради мошћрећи на Милу која је будна, али се шћрешћвара да сџава.

Рајна ошћвори боцу и одмах код шћоретџа је нашћње. Пије. Окренушћа је лећима Мили.

Мила шћолаћано усшћаје и на шћрсшћима јој шћрилази.

- МИЛА: (*На корак од Рајне*)
Опет лочеш!
- РАЈНА: (*Ушћлаши се. Загрцну се. Забезекнушћо шћледа у њу. Поче да кашље. Флашу заклања иза себе*)
Уплаши ме бре!
- МИЛА: Докле мислиш? Дај то!

- РАЈНА: Не дам. Ово није моје ни твоје. Лалетово је.
- МИЛА: Дааај!
- РАЈНА: Не дам! Не дам!
(Вришићи. Кашље. Поново се зацењује од кашља)
Не дам...
- МИЛА: (Одмиче се. Седе за сто)
Уосталом, цркни, шта ме брига! Цркни!
- РАЈНА: Цркни ти!
(Виче)
- МИЛА: Не вичи, лудачо!
(Буновна је. Пријали цигарети)
Не вичи. Зар и ноћас морамо као и сваки дан?
- РАЈНА: Морамо, морамо кад си таква.
- МИЛА: (Устаде. Приђе јој. Рајна се њовлачи. Држи сјећнућу флашу на љрудима)
Не бој се. Нећу ти ништа. Дај ми флашу... Мама, ноћас мораш бити трезна, а кад се све заврши, онда се опијај до миле воље... Разумеш ли о чему је реч? Читав живот ово сањамо, и свакакве смо гадости због ове вечери и ове наде, радили, а сад кад је близу час да се сан оствари, ти лочеш.
- Рајна љружа флашу, ља је врайи. Неколико љућа љако. Све љо чини бојажљиво.*
- РАЈНА: Нећеш да је проспеш?
- МИЛА: Нећу.
Рајна је нељверљиво.
- МИЛА: Озбиљно ти кажем да нећу. Схвати да ноћас морамо бити оно што до сада нисмо биле. Ноћас морамо бити мајка и ћерка.
- РАЈНА: Могу ли прво један гутљај?
- МИЛА: Можеш.
Рајна наћну флашу. Цуџ је био заиста крайак. Даде ћерки флашу. Мила сћави флашу у своју тљорбу. Полу исћушену цигарети ућаси о љод. Поново леже.
- МИЛА: Ни трен један нисам заспала. Покушаћу опет, а ти немој случајно да си је узела. Приметим ли, разбићу је... Мени је мама овај стан потребан. Хоћу да се смирим... да отворим посао.
(Пауза)
Да имам своју агенцију.

РАЈНА: Агенцију! Богами, нећеш... Док сам жива, ниједна курва и ниједна слична теби овде неће ући. Ово је до сада била поштена кућа, па ће тако и остати. Радије ћу га запалити, но ти то дозволити. Оно је мој стан. Мој и ничији више. Разумеш, мој, мој, мооој!
(Врисну)

Мила скочи са кауча и ошамари је. Рајна јој одврати. Мила њобесни. Ухвати мајку за њрса и уз шамаре, њоче је дрмусати.

Ова се ојима, њокушава да узврати, али слабо. Сусједице је најад кашља. Клону. Мила је њуси. Рајна се скљока на њод. Узима њумицу.

РАЈНА: (Кроз кашаљ и јецаје)
Зажалићеш због овога... Зажалићеш само кад се Радован врати.

Мила задихано седе за стио. Гледа неколико ѡренуѡака у склуичану мајку чије се ѡело ѡресе од јецаја и кашља. Узе ѡорбу и изађе.

4. слика: ДВЕ ЖЕНЕ И ДЕВОЈКА

Веранда. Све је исјо.

ДЕБЕЛА: Кад се уселим, на сред дворишта, овде, испред овог прозора и ових врата, ћу забости бетонски канделабер. О њега ћу обесити рефлектор. Сијаће и ноћу и дању... Биће то најјача сијалица у Београду, и биће толико јака да ћу усред ноћи, као усред дана, моћи да читам...

ИЗБЕГЛИЦА: Ако буде твој, ради што ти је воља.

ДЕБЕЛА: Па и хоће... Ја на њега највеће право полажем.

ИЗБЕГЛИЦА: Само ако будеш најпаветнија и најбржа. Речено је ко буде најбржи, кад јадник умре, стан је његов.

ДЕБЕЛА: Кад будем стала на врата, чик да ме неко помери...

ИЗБЕГЛИЦА: Неко ће моћи... Ако не могнем ја, онда ће Лале или оне двије.

ДЕБЕЛА: Лалету сам већ рекла што треба да му кажем, а оној вештици сам запретила будем ли је видела овде, да ћу јој све чекиње са оне испијене лобање почупати... А њеној курви ћу лепо лице унаказити.

ИЗБЕГЛИЦА: Опет их вријеђаш?

- ДЕБЕЛА: Морам! Узму ли њих две овај стан, то ће бити куплерај.
- ИЗБЕГЛИЦА: Ако буду вјештије, онда и нека буде тако. А ти им, док се ово не заврши, не смијеш ништа.
- ДЕБЕЛА: Е, то ћемо да видимо да ли смем или не смем.
- ИЗБЕГЛИЦА: Боже, каква си то жена! Никоме ништа не би дала... Ето ја бих се најрадије одрекла свог учешћа у свему овоме...
- ДЕБЕЛА: Па што то не урадиш? Пусти мене, па ком опанци, ком обојци.
- ИЗБЕГЛИЦА: Бих, али без мене не би било како је написано. Ја сам језичак на овој ваги са три таса... Ко зна? Можда се и мени посрећи.
- ДЕБЕЛА: Поред мене сигурно неће.
- ИЗБЕГЛИЦА: Кад би од тебе зависило, тако би и било. Правила за ову игру, он је са општином одредио. Морамо се понашати онако како је написано и како је суд оверио.
- ДЕБЕЛА: Баш ме брига шта је тамо написано...
- ИЗБЕГЛИЦА: Богами, ако хоћеш да буде како треба, оно што су нам из општине послали, мораш поштовати. А да не би заборавила, поновићу ти да тамо дословце пише:
(Пауза)
Стављај ти руке на уши колико хоћеш, али да више не би лупетала, пријетила и касније рекла како ниси знала, најбоље је да ти се још једном каже: "... да испред врата умирућег, заинтересована лица за предметни стан, морају даноноћно бдети, или на други начин пратити стање умирућег, и у тренутку његове смрти, ко први, без проваљивања врата или других отвора, уђе у предметни стан, стан ће бити његов, и са овим општинским секретаријатом ће склопити уговор о закупу. О веродостојности уласка, присутни ће гарантовати својим изјавама и потписом..."
(Пауза)
Видиш, преваре не смије бити.
- ДЕБЕЛА: И ја да потпишем за друге!? Никад!
- ИЗБЕГЛИЦА: Не знам, али знам да би тако требало да буде.
- ДЕБЕЛА: Али како мисле да се без проваљивања уђе?

ИЗБЕГЛИЦА: Зато су нам дали кључеве. Само се тако може без проваљивања ући.

ДЕБЕЛА: Да, а само је један прави...

ИЗБЕГЛИЦА: Па ти сад види...

ДЕБЕЛА: Ђути сад... Једна од њих иде овамо...

ИЗБЕГЛИЦА: Можда нису оне? Можда је Лале?

ДЕБЕЛА: Није он... Он спава... Ово је једна од њих...
(Пауза)

Што бих волела да је она вештица, Рајна. Ни три се степеника не би попела, а већ бих је... Јој, шта бих јој урадила... Да ми је само да се ње решим, па макар се никад у овај стан не уселила...

ИЗБЕГЛИЦА: А што ти њу толико мрзиш?

ДЕБЕЛА: Дугачка и ружна прича је то.

Кораци низ дрвене степеннице.

Појављује се светлости батерије, која прво осветли дебелу наслоњену на ограду, а потом Избеглицу која седи на прагу, наслоњена на вратица сивана умирућег.

МИЛА: Добро вече... Оговарате нас, а?

ИЗБЕГЛИЦА: Мало...

МИЛА: И?

ИЗБЕГЛИЦА: Ништа... Чекамо.

МИЛА: (Приђе вратица и преко ње наслони уво)
Не чује се.

ДЕБЕЛА: Чује се, чује... Угаси батерију. Знаш да се то не сме.

Мила угаси батерију. Сиваде уз довратицак.

ИЗБЕГЛИЦА: Зајечи, закркља, а онда престане... И таман кад помислимо да је готов, и дохватимо се кваке, он се поново јави...

ДЕБЕЛА: Чека он да ја будем сама. Тада ће ме позвати...

МИЛА: Само се ти надај...

ДЕБЕЛА: Е, вас две га сигурно нећете добити. Нећете. Ја имам највеће право. Ја.
(Виче)

МИЛА: Шта је с тобом!? Јеси ли ти полудела? Пусти човека да мирно умре.

ДЕБЕЛА: *(Тихо, њрећући)*
Ја нисам луда. Мајка ти је лујка!
(Приђе Мили, унесе јој се у лице)

МИЛА: Склони се... С тобом не желим да причам.

ДЕБЕЛА: Ма немој... богами ћеш да причаш...

МИЛА: *(Одјурну Дебелу)*
Марш, краво дебела. Убићу те.

Мила ујали байерију и свејло ујери у Дебелу. Ова на њренућак засјиаде, шјио Мила искорисји и Дебелу шујину у сјиомак.

Дебела јакну и једва долазећи до даха њридржа се за ојраду.

МИЛА: Овако ћеш сваки пут проћи ако кренеш на мене или на маму. Чула сам да јој претиш... Деси ли јој се нешто упамтићеш ме.

Дебела се брзо ѡврати. Нејримейно узима сјолиццу и с њом крену на Милу, али се Избејлица исјречи између њих две.

ИЗБЕГЛИЦА: Доста јадне не биле.
(Узе сјолиццу од Дебеле и баци је ѡреко веранде. Зачу се ломљава. Дебелој)
Шта вам је? Смирите се. Зваћу милицију.

ДЕБЕЛА: Зови кога хоћеш, али убићу је. И њу и ону која је родила.

ИЗБЕГЛИЦА: Аман. Ако тако наставиш, са станом се можеш сликати...

МИЛА: Пусти ме да завршим с њом.

ИЗБЕГЛИЦА: И ти да се смириш... Нема смисла да је онако удараш...

МИЛА: Да ја нисам њу, она би мене...

ИЗБЕГЛИЦА: Ох боже мили, нисам знала да сте такве. Мрзите се горе но ми и усташе.

Дебела се умири. Наслони се на ојраду. Пријаљује цијарету.

ДЕБЕЛА: Средићу ја њих, а и тебе што ми онакву столицу поломи.

 5. слика: ЧЕКАЊЕ

Рајна седи за сџолом.

РАЈНА: А кад Радован дође... ако дође, могу да се сликају... Ох, како сам га се ужелела. Син мамин, где ли је сада? Никако да се јави. Од оне ноћи га нема. Од оне несрећне ноћи... Али, доћи ће он. Доћи. Не може он без мене и без ње. Ни она, иако ме мрзи, без мене и без њега не може... О, боже, ја некад најлепша и најважнија жена у крају, живим у уцерици, а ћерку курву и сина јадника имам... Што ли сам то заслужила?

Куцање на вратиима.

РАЈНА: Шта куцаш бре!?! Хајде уђи. Неће се брзо вратити.

Куцање се понови.

Рајна устјаје. Враћа се оћворише. Дуго иако сџоје оћворена. Рајна им приђе, погледала у мрак, а поћом их заћвори.

Чује се некакав чудан смех и нећравилни кораци који се удаљују.

РАЈНА: Лале, блесавко један. Уђи кад ти кажем...
 (Пауза)
 Не, ово није Лале.
 (Пауза)
 Лале се не смеје. Ово је он... Он. Син мамин... Е, сад ће све бити другачије.
 (Пауза)
 Не, ипак није Радован... Он овако не хода...
 (Пауза)
 Ма, он је... познајем му смех...

 6. слика: ДВЕ ЖЕНЕ И ДЕВОЈКА – НАСТАВАК

Све је мирно као да ничећ измећу њих није било.

МИЛА: Где је Лале?

ДЕБЕЛА: Ако није код твоје лепе мајке, онда не знамо где је.
 (Смеје се)
 Лепо се слажу.

- ИЗБЕГЛИЦА: Е, баш си гадура!... До прије један сат је био, а онда је наједном отишао. Вјероватно спава... Њега изгледа ово много не интересује.
- МИЛА: Откуд знаш?
- ИЗБЕГЛИЦА: Од кад је ово почело, само је једном, и то на кратко био. Некако се чудно понаша. Сад га видиш, сад га не видиш.
- ДЕБЕЛА: Он је увек ту. Појави се кад му се најмање надах. Исто као и твој дебилни брат. Штета што није овде. С њим и Лалетом било би баш забавно.
- МИЛА: Умукни! О мом брату ти немаш право да говориш, и да га тако називаш... Јеси ли разумела? Какав је да је, он је мој брат... Само га још једном тако назови, језик ћу ти ишчупати...
- ДЕБЕЛА: Само ти прети...
- МИЛА: Да можда нећеш да ми забраниш?
- ДЕБЕЛА: Нека, нека... Неко хоће и то врло ускоро...
- МИЛА: Је л'?
- ИЗБЕГЛИЦА: Да није овога, не бих сазнала како се и колико мрзите...
- ДЕБЕЛА: Ништа ти још не знаш...
- ИЗБЕГЛИЦА: Зар има још?
- МИЛА: Доста бре... Морамо да видимо шта ћемо.
- ИЗБЕГЛИЦА: На шта мислиш?
- МИЛА: На ово и Лалета... И он би требало да буде овде. Без свих, ништа неће бити регуларно. Ко први уђе, остали то потврђују.
- ДЕБЕЛА: Ја ником ништа нећу потврдити.
- МИЛА: Довољна су и два сведока да је све било како треба.
- ДЕБЕЛА: Ако се ја не уселим, неће нико други... Док сам жива, неће. Жалићу се и до самог бога ако треба.
- МИЛА: Изволи одмах... Уосталом, једино ја могу да испоштујем све оно што је у решењу написано.
- ИЗБЕГЛИЦА: Како?!
- МИЛА: Једина ја имам прави кључ.
(Пауза)
Знате да се не сме проваљивати...

- ДЕБЕЛА: Лажеш... Лажеш... Од кад си се родила, лажеш.
- МИЛА: Ако не верујете, видите.
(Звезка свежњем кључева. Пали лампу да се боље виде)
Ја сам кључеве од њега добила.
- ДЕБЕЛА: Имам и ја такве!
(И она вади сличан свежањ кључева. Високо их диже и звезка њима)
- ИЗБЕГЛИЦА: *(Кроз смех)*
Нисте вас двије најпапетније...
(И она вади истиовијан свежањ)
И ја их имам... Мени су их у општини дали.
- ДЕБЕЛА: Али ја имам прави?
- ИЗБЕГЛИЦА: Не знам... Видјећемо... Прави је само код једног од нас... Видјећемо код кога је.
- МИЛА: Сигурно код мене. Не верујем да би ми дао лажни... Дао ми их је пре неколико дана. И рекао ми је да их сакријем.
- ДЕБЕЛА: И мени је то исто рекао...
Приближава се гласна музика.
Кораџи уз стијенице.
Мила ујери бајерију.
Појављује се Лале. Ђоја. Једна нога као да му је краћа од друге. Коса му је разбарушена, лице љомало озребано. На рамену му је велики транзистор. Трећи гласна музика И он маше свежњем кључева.
- ИЗБЕГЛИЦА: Овдје је неко луд.
Лале стијаде љоред Дебеле. Наслони се на веранду.
Дебела се одмиче.
Лале јој се љримиче. Појачава музику љреко транзистора. Смеје се.
- МИЛА: Лале, утишај то... Није лепо. Он умире!
Лале не хаје.
- ДЕБЕЛА: Види, види... Ко би рекао да си тако пажљива! Само је несрећа што овај јадник никог не слуша.
Лале мрко љогледа Дебелу. Утишиа радио. Стусији транзистор љоред себе. Безгласно се смеје. Уноси се Дебелој у лице.
- ДЕБЕЛА: Ма бежи од мене, будало једна. Где си то био?... Види на шта личиш! Као љаво си тако хром, рашчупан и изгребан.

Лале као да је не чује. Почиње да иџра око ње, дајући ишакџи звецкањем кључева.

Њеџова иџра, иако се иџруди више мучна но весела.

ДЕБЕЛА: Стварно си луд... Склони се одавде или ћу ти и ту другу ногу скратити, па ћеш онда правилније играти... Бежи, да те не смојдим.

ИЗБЕГЛИЦА: Лале, момче...

ДЕБЕЛА: Момче!
(Смеје се)

Лале сџаде. Саџиње се. Узима радио. Сџави џа на раме и неџравилним кораџима иџђе низ сџеџенице.

ИЗБЕГЛИЦА: Стварно си погана жена...

ДЕБЕЛА: Па ваљда ја знам ко је он...

ИЗБЕГЛИЦА: Да знаш, не би му се тако ругала... Мада, ја не бих рекла да је он баш то што ти мислиш да јесте...

ДЕБЕЛА: А него шта је?... Уосталом, мани ме се њега...

МИЛА: Значи и њему су дали.!

ИЗБЕГЛИЦА: Па морали су...

МИЛА: Можда? Мада нешто не верујем у то.

ИЗБЕГЛИЦА: Ако хоће да све буде како треба, онда су и њему морали да дају.

МИЛА: У праву си.
(Пауза)

Да. Ово је била његова жеља. Општина само извршава његов тестамент.

ДЕБЕЛА: Ко зна какви су то и који кључеви?... Ти знаш да их он има на стотине.

МИЛА: Исти су као наши...

ДЕБЕЛА: Баш си у мраку могла да видиш!?

ИЗБЕГЛИЦА: И мени се чини да су исти наши...

МИЛА: Ја бих ипак могла већ и сада да уђем.

ИЗБЕГЛИЦА: Иако није умро?

МИЛА: Да... Он не би имао ништа против. Шта мислиш? Да уђем и да видим како је?

- ИЗБЕГЛИЦА: Па... Можда би и требало... Можда му нешто треба?
- ДЕБЕЛА: Само преко мене мртве...
- МИЛА: Будем ли морала, биће тако.
- ДЕБЕЛА: *(Наједном зајец)*
Ја имам највећа права. Ја сам га неговала и пазила и стан му сваког месеца сређивала.
- ИЗБЕГЛИЦА: Жено драга, шта ти је!? Наставиш ли овако, ово ће тебе убити... Иако си к'о планина, ниси ти за овакве ствари.
- ДЕБЕЛА: Ти знаш, јесам ли...
(Јецји пресїадоше)
Док сам га ја хранила и прала, њих две су га тровале својим сисама и гузицама.
- МИЛА: Шта си то рекла?
- ДЕБЕЛА: До смрти сте га довеле. Да није било ваших обилазака, он би још био здрав и друштво би ми правио.
- ИЗБЕГЛИЦА: Види, види... Те ријечи сасвим друго значење имају.
(Смеје се)
- ДЕБЕЛА: Ма немој. Шта ти знаш?
- ИЗБЕГЛИЦА: Ко би то рекао! Овамо, дању прича о поштењу, а овдје, ноћас, сасвим друге ствари на свјетло мрака избијају...
- ДЕБЕЛА: Како имаш образа да то кажеш? Да није било њега и мене, не би имала шта појести кад си дошла.
- ИЗБЕГЛИЦА: Рекла сам ти да ти хвала на томе. И њему и свима до бога хвала, ал' оно што је, је. Само да си знала да га задржиш.
- ДЕБЕЛА: Како поред ових кучки? Чим би ме с њим виделе, одмах би му се на моје очи нудиле. Оне су се скидале, а ја сам га хранила и веш на руке прала.
- МИЛА: Само зато те је и држао. Праљом те је сматрао, а са таквом праљом се у кревет не иде.
- ДЕБЕЛА: То и није све у животу. Има и других, људскијих ствари које су важније од кревета; што теби и твојој поганој мајци никад неће бити јасно.
- МИЛА: Па зато ти је, што си таква, и ништа оставио,
(Пауза)
и зато, због своје "доброте" ноћас чекаш.
- ИЗБЕГЛИЦА: Ни вас две нисте ништа добиле.

- ДЕБЕЛА: Није им дао, али су зато узеле...
- МИЛА: Шта смо узеле? Не лажи...
- ДЕБЕЛА: Живот. Живот сте му узеле, а мене у јад и очај бациле.
- МИЛА: Ђути, бре! Тек кад је у године зашао, кад је почео да лапи и кад ништа није могао, онда те је себи позвао.
- ДЕБЕЛА: Не знаш ти ништа...
- МИЛА: А шта би то требало да знам?
- ДЕБЕЛА: Да није било твоје слатке мамице, све би било другачије. Док је могла крв ми је пила. Кад је она престала, кад више није могла, ти си наставила... Са тринаест година си му у кревет отишла...
- МИЛА: Није било тринаест, већ петнаест. И твоја ћерка је. Заједно смо то радиле. Некад истовремено, некад она сама, а понекад ја сама, али углавном заједно... Док сте ви биле на послу, ми смо биле с њим...
- ДЕБЕЛА: *(Врисну)*
Лажеш! Моја ћерка је светица... Њу не дирај. Срећа па је из овог куплераја отишла...
- МИЛА: А знаш ли где?
- ДЕБЕЛА: У Сиднеју је. Ради. Има свој стан...
- МИЛА: А како га је зарадила, то не кажеш.
- ИЗБЕГЛИЦА: Благо ли се њој.
(Смеје се)
- ДЕБЕЛА: Шта ти хоћеш? И ти си му се подметала.
- ИЗБЕГЛИЦА: Нисам онако како ти мислиш да јесам. Свега неколико сам пута ушла код њега.
- ДЕБЕЛА: И то је доста. И таква каква си, још си му својом голо-тињом штошта могла урадити и обећати...
- ИЗБЕГЛИЦА: Да сам таква, ја то не бих с њим, већ с неким који би ми више од користи био... Посећивала сам га јер ми је требало мало другачијих разговора од оних које сам са вама водила.
- ДЕБЕЛА: Боже, како сте ми све фине!
- МИЛА: Па и јесмо. А ако и нисмо, бар смо искрене.

- ДЕБЕЛА: Ти и твоја искреност! Ох, боже мили, а ја сам с њим без икаквог интереса била... Волела сам га.
(*Ойеи зайлака. Били су њо крајки јецаји: свежа два-џри, њојом њлач њресџаје*)
Заиста сам га волела. Онда нисам овако изгледала.
(*Пауза*)
А да није било њене мајке, оне вештице, одавно бих ја његова жена била. Моја би кћер оца имала и нико је курвом не би звао.
- Чује се болно јечање, крклање, кашаљ.*
- МИЛА: Како видим он још неће, а ја одох да се одморим, али ћу за сваки случај послати маму.
(*Пауза. Пријреџи Дебелој*)
Буде ли јој шта фалило, чувај ме се.
- ДЕБЕЛА: Нека само изађе...
- Мила оде.*
- ИЗБЕГЛИЦА: Сад ми је јасно зашто ти њу мрзиш.
- ДЕБЕЛА: Ништа теби није јасно.

7. слика: СТАРИЦА И МЛАДИЋ

Рајна видно њијана седи за сџолом и њокушава да исече комад хлеба. Једва усџева.

Некако исечену кришку њолажано, мрвицу њо мрвицу дроби њо сџолу.

На каучу седи Лале, којем је на рамену, уз уво њрислоњен њранзисџор. Лале клима жлавом и цујка ножама у њравилном рџџму, мада се музика са радија не чује. Чесџо њиџа модрице на лицу.

Телевизор је угашен.

РАЈНА: Ова мрвица мени, ова Мили, ова мом Радовану... А ова?...
Коме ћу ову?... Кога још имам?

Лале се жласно насмеја.

РАЈНА: Еј! И тебе имам Лале. И ти си мој. Ево и теби две мрвице...
Ти си једини који ме задњих година увесељава, а да ништа не тражи... Ево ти још једна. То су три. Знаш, само Милу ти не дам... Њу не можеш добити... Она је Радованова.
(*Окреће се њему*)

А и ти би с њом? Ма би, како не би... Ко онакву женску не би хтео?... Само,

(Усџаје од сџола. Долази до Лалеџа. Седе џоред њеџа. Весела је од џића)

знаш, скупа је она... Много је бре скупа, а и не би те са таквим лицем...

(Милује џа џо лицу)

Зашто си тако изгребан? Какве су ти то модрице!? Где си био? Ниси се ваљда са неким тукао?

(Пауза)

Нека, хлеб ћу после поделити... Даћу ја теби и Радованове мрвице. Ко зна када ће и да ли ће он доћи?

(Пребаци руку џреко њеџовоџ рамена. Привлачи џа на своје џруди. Лале се не оџире. Смеје се)

Ма све се мени чини да ти ниси мутав...

(Лале је са смешком џледа исџод ока)

Ти се само правиш да си такав... Добро, ако си и мутав мушко си. А кад си мушко, онда имаш право и на женско.

(Прави џаузу са дубоким уздасима, као да размишља шџа да му каже)

Само то женско није моја Мила. Њу не можеш, али ево, можеш мене... Још ја нисам за бацање.

(Сџавља њеџову руку на своје џруди)

А, шта кажеш? Иако су старе и мале, још су чврсте. Уф. Тако Лале мили, тако, тако! Стегни их... Ох боже, од кад ме нико није пипнуо...

Лале се смеје џњечећи њене џруди.

Рајна џокушава да склони џранзисџор, али он џа не да. Иџак некако усџева, џоџом раскојча блузу. Увуче Лалеџове руке у своја њедра, а заџим џоче џомамно да џа љуби џо разбарушеној, и ко зна када оџраној и очешљаној коси.

РАЈНА: Јој, Лале... јој... Боже... Па ти ово знаш да радиш... Ух... Само да Мила не дође... Тако Лале, тако, мили мој... О, Рајно луда, овакав мушкарац у дворишту, а ти ништа...

Улази Мила. Врисну кад их уљледа.

Лале се као оџарен оџрже од Рајне. Скочи и сџаде уза зид. Уџлашен је. Гледа како да џобеџне.

Рајна нимало изненађена завали се на кауч. Смеје се.

МИЛА: Боже! Јеси ли ти луда?

РАЈНА: *(Кроз смех)*
 Можда.
(Пауза)
 Али само да знаш какав је. Руке су му као ластавичија крила. Лете... Уме са њима... А ја мислила да је глуп и да ништа не зна... Тако ме је попалио!

Устјаје. Приђе улашеном Лалеју и почне га грлити и миловати. Лале се не оштре. Сјоји као да је окамењен.

Мила се поврати од шока; оштре Рајну од Лалеа.

Рајна се усмире на њу.

Док се њих две комешају, Лале уграби брилику; побегне.

РАЈНА: Пустите ме! Пустите ме... Ја сам још жива... Не знам кад сам задњи пут... Пустите ме...

МИЛА: Фуј! Гадиш ми се!

РАЈНА: Ма немој!

Након неколико тренутака Мила је устии. Рајна клону на њод. Сјојаде је кашаљ.

Мила седе за сто. Припали цигарету.

Рајна се једва некако придиже. Седе на кауч. Почине да се гуши.

Мила је неомична.

Рајна из цепа хаљине вади пумицу. Удахну два пута. Након неколико тренутака се умири.

МИЛА: Што се не угушиш већ једном!

РАЈНА: Зашто ниси остала тамо?

МИЛА: Како те није срамота? Син, унук ти може бити? А друго, шта он зна?

РАЈНА: Мени осим мог Радована нико син не може бити... Па шта ако је млађи и онакав? Мени не смета... Младост је лепа. Треба је узети, а поготово њега... Никад никоме ништа не би рекао, а видим
(Смеје се)
 добро је обдарен... Било би и њему и мени лепо... Ко зна да ли је јадник икад с неком био?

МИЛА: Мама, заиста се често питам да ли си ти луда или се правиш да си таква... Што си старија, све те мање разумем. Понашаш се као да ти је четрдесет, а још мало па ти је седамдесет.

РАЈНА: Заборавила си...

МИЛА: Шта?

РАЈНА: Шездесет и пет. Тек шездесет и пет, а то и нису неке године... Ја још могу,
(Пауза)
и умам да се забавим... Док чекам оно горе, хоћу да се мало и забавим...
(Кроз смех)
Убија ово чекање.

МИЛА: (Прекида је)
Доста!

РАЈНА: (Снисходљиво, као да је њезна)
Ма хоћу да ти кажем: кад сам га видела, нешто ме је чудно спопало. Ушуњао се и смешкао. Као да ми је говорио да ме хоће и одједном ми је било мило... Тада, више нисам знала за себе... А и хтела сам да га за стан придобијем.

МИЛА: Молим!?

РАЈНА: Да, да... Ја бих њега обрадила да већ сада потпише да смо ми прве ушле, али ти си све покварила.

МИЛА: Страшно... Страшно!

РАЈНА: А могла сам се тако лепо провести...
Клону на кауч. Поче да хрче.
Мила седе поред ње. Након неколико њренућака и она леже..

КРАЈ ПРВОГ ДЕЛА

ДРУГИ ДЕО

1. слика: ИГРАЧ

Још је ноћ.

На ограда веранде сјоји велика свећа.

Пламичак једва да обасјава Дебелу и Избежлицу које се смеју Лалейу који игра и ошвара усња као да пева. Његов радио му понекад служи као партнер у игри, а понекад као микрофон.

Из собе умируће доиру јауци.

ИЗБЕГЛИЦА: Шта ако се опорави?

ДЕБЕЛА: Неће. Он је увек испуњавао своја обећања... Једино је можда погрешно дан...

ИЗБЕГЛИЦА: Ни то не ваља... Може се отегнути у недоглед.

ДЕБЕЛА: Нека буде докле мора. Ја могу чекати. Издржљива сам.

Лале пресјаје са игром.

Појављује се Мила.

МИЛА: Настави Лале... Настави.

Лале одмахује главом. Некако постојећи седе уз ограду. Придрли транзитор.

ДЕБЕЛА: Лале, шта ти је? Не бој се. Играј. Брже ће нам време проћи.

Покушава да подигне Лалейу. Овај се ошвири, држећи се за ограду.

ДЕБЕЛА: Играј! Играј!

Лале уљашен усјаде.

МИЛА: Остави га.

ДЕБЕЛА: Нећу. Има да игра, иначе ћу га отерати.

МИЛА: Рекла сам ти, остави га...

(Лалейу)

Седи Лале. Седи и не бој се. Не сме да те пипне.

Лале седе. Дебела поново покуша да га подигне, али је Мила ухватила за косу и одвуче од њега.

Дебела насрну на Милу.

Избежлица скочи. Раздвоји их. Сјаде између њих две.

ИЗБЕГЛИЦА: Опет! Ако не престанете, заиста ћу позвати полицију.

ДЕБЕЛА: Склони се... Склони се, да ову малу курву за свагда средим...

ИЗБЕГЛИЦА: Ја се не шалим. Сутра ћу одмах у општину, и све им рећи. Зато престаните. Своју мржњу оставите за неки други пут.
(Пауза)
А до тада, будите паметне и размишљајте...

МИЛА: Имаш право.

Одвоји се од Дебеле. Седе поред Лалеиџа коме је непријатно. Не сме да погледа у њу. Дебела оде у крај веранде.

Избеглица се враћи на своје место поред враиџа.

ИЗБЕГЛИЦА: Такву мржњу као између вас, још нисам видела! Зашто?

МИЛА: Не знам! Заиста не знам. Ја не мрзим никога. То је између њих двеју... Неће да кажу... Ово се отегло.

ИЗБЕГЛИЦА: Мислим да неће ноћас? Мало пре сам то рекла дебелој.

МИЛА: Ноћас мора. Убија ово чекање.

ДЕБЕЛА: Чекала си, али где и шта...

МИЛА: Прекини...

ДЕБЕЛА: Плави мост ти је место... Виђају те тамо

МИЛА: Немам више снаге ни нерава да те слушам... Не умукнеш ли, нећеш јутро дочекати...

ДЕБЕЛА: Је л'?

МИЛА: Ја своје рекох, па ти види шта ћеш.

ДЕБЕЛА: Баш сам се уплашила.

ИЗБЕГЛИЦА: Аман, женске главе, престаните... Најбоље би било да се за ноћас разиђемо... Јер, слушајући му јауке, кашаљ и остало, чини ми се да је он много боље, него кад смо засјеле овде. Шта ти Лале кажеш?

Лале само климну главом..

МИЛА: Слаже се. Е, Лале, Лале, зашто си оно морао да радиш?

Лале се насмеши.. Дуго гледа у Милу, а пошто је помилова по лицу.

Мила је изненађена. Устаде, прихвати цигарету.

ИЗБЕГЛИЦА: Види ти мангупа!

ДЕБЕЛА: (С краја веранде)
И он зна шта је лака роба...

- ИЗБЕГЛИЦА: Жено божија, мани се девојке...
- ДЕБЕЛА: А зашто, кад знам каква је? Свакоме ће дати, само ако буде имала користи... А он јој може много користити... Може својим глупим климањем главе да потврди да је она прва ушла...
- МИЛА: Завршиће се и ово...
- ДЕБЕЛА: Хоће, али по тебе, ко зна како...
- МИЛА: Нека се заврши, како се заврши, али ово ће теби бити задња зајбанција са мном...
- ДЕБЕЛА: Претиш... Имам сведоке.
- ИЗБЕГЛИЦА: Теби да свједочим. Таквој погануши као што си ти, па макар сто пута била у праву не бих на страну стала...
- ДЕБЕЛА: А клела си се у поштење. Нека, нека. И ти ћеш зажалити. Хоћеш, тако ми свега на свету... Сви ћете ви зажалити ово вече и сав мој живот у овом дворишту... Сви...

Наједном Лале усџаде. Дође до Дебеле. Неко време стијоји више ње, а поштом је ошамари. Ова изненађена, седе.

Лале се насмеја. Поново заигра.

Мила и Избежлица се смеју.

Дебела љаче.

2. слика: МЛАДИ, НАСТАВАК ПРЕТХОДНЕ

И даље је ноћ.

На веранди Дебела и Избежлица сјавају у седећем положају, наслоњене поред вратића умируће. Хркање дебеле се меша са већ помало проређеним јечањем умируће.

Мила и Лале стијоје једно поред друго, наслоњени на ограду веранде. Лалети је транзистор на рамену. Мила држи батерију.

МИЛА: Спавају већ два сата... Лале, да ми њих две убијемо, и да решимо проблем. А?

Лале свој огромни транзистор узме у обе руке, полагањано приђе Дебелој и издиже радио изнад ње.

МИЛА: Не! Шалила сам се.

Лале се осмехну и врати се. Сјаде поред Миле. Транзистор сјава поред ногу.

ЛАЛЕ: *(Шатајом)*
Мила...

МИЛА: *(Благо речено изненађена)*
Јеси ли то ти Лале?!... Мислим, овај... ти си ме звао?

Лале јој узне бајерију. Ујери свејлост у Милу.

Мила се заклања. Жели да ја види.

ЛАЛЕ: Нисам ја луд ни мутав.

МИЛА: Лале...

ЛАЛЕ: Кажи и ти, мутави Лале. Кажи оно што мислиш... исто оно што си и до сада мислила.

МИЛА: Ја... Лале... Ја... Нисам знала... Ја бих... овај... Молим те угаси батерију...

После дуже јосмајрања Милиној збуњеној лица, Лале угаси бајерију.

ЛАЛЕ: А ја бих за тебе све урадио. И убио бих их, само ако хоћеш. Хоћеш ли?

МИЛА: Боже, па ти говориш!
(Дође к себи)
Одувек сам сумњала у твоје понашање.

ЛАЛЕ: Добро сам глумио, а? Хоћеш да завршимо с њима двома?

МИЛА: Боже мој, боже мој Лале, нисам знала... Не, не, шалила сам се.

ЛАЛЕ: А стан? Како ћеш га узети? Треба ти.
(Ухвати је за рамена. Привуче и сјасно је пољуби)
Волим те.

МИЛА: *(Обамрла, изненађена... Кад је Лале јуси, једва долазећи до даха)*
Не. Не... Боже...
(Почне да плаче)

Избејлица се пробуди.

Лале је јримети, зграби радио и сјава га на раме.

ИЗБЕГЛИЦА: Мала, шта ти је?
(Лалеју)
Шта јој је?

Лале слеже раменима.

Избежлица усџаје. Прилази Мили.

ИЗБЕГЛИЦА: Шта ти је мала?

МИЛА: *(Сџишавајући ѓлач)*
Ништа... Све ми се смучило. Не могу више да издржим.

Лале ѓолажано одлази.

Избежлица ујали цижарейу.

Дебела и даље хрче.

ИЗБЕГЛИЦА: Ова рокће к'о крмача... Је ли мала, јеси ли ти са неким овдје причала, или ми се то кроз сан чинило?

МИЛА: *(Полажано сџишава ѓлач)*
Није ти се чинило. Причала сам са Лалетом...
(Пауза)
Уствари, ја сам причала, а он је наравно ћутао или се смејао...

ИЗБЕГЛИЦА: Ма не бих ја рекла да је тако... Чинило ми се и да сам мушки глас чула... Ти мала нешто кријеш...

МИЛА: Стварно ти кажем, уморна сам.

ИЗБЕГЛИЦА: *(Приаљујући цижарейу)*
Не знам...

МИЛА: Хоћеш сада и ти к'о и она?
(Показа на Дебелу)

ИЗБЕГЛИЦА: Добро, де...

МИЛА: *(Седе ѓоред ње)*
Дај и мени једну цигару. Ноћас сам све попушила...

ИЗБЕГЛИЦА: Што Лале оде?

МИЛА: Не знам. Знаш ти њега... Нема везе. Дај ми. Нервозна сам.

ИЗБЕГЛИЦА: Вас двоје нешто кријете...

МИЛА: Опет ти... Дај ми бре ту цигару... Заспаћу.

ИЗБЕГЛИЦА: Ево ти, али ти не пушиш ове...
(Дужа, дужа ѓауза)
И опет мислим да од свега неће бити ништа.

МИЛА: *(Након журно и јако ѓовучених димова)*
Мора бити. Он ноћас мора да умре.

ИЗБЕГЛИЦА: Е моје дијете. Не умире се кад се нама хоће, већ кад онај горе каже. А и даље мислим да је ово нечија зајеванција...

МИЛА: Али, лекари, он сам и сви они општински говнари су рекли да му је ово задња ноћ. Да знам да неће, отишла бих и легла.

ИЗБЕГЛИЦА: Опет, без обзира на све, велики је то ризик. Него, зашто ти то раније ниси средила?

МИЛА: Не разумем те?

ИЗБЕГЛИЦА: Не прави се луда. Знаш и сама како. Све их знаш. И с њим си била добра... Најбоља.

МИЛА: Да сам могла средила бих. Много траже.
(Пауза)
Уосталом, све је зависило од њега. Стан је његов, а не државни...

ДЕБЕЛА: (Буновно и кроз осмех)
А договарате се. Мислите, ја спавам, па да искористите.
(Усџаје. Уноси се Мили у лице)
Колико си јој понудила?

ИЗБЕГЛИЦА: Добро је да си се пробудила. Хрчеш ко трактор. Онај јадник, тамо, ни своје последње тренутке не може од тебе мирно да проведе...

Уз сџејенице веранде, из мрака искрсну Рајна.

МИЛА: Мама, откуд ти!?

РАЈНА: (Ни џраџа џијансџва на њој)
Дошла сам да те мало одменим. Ти иди лези. Одмори се до јутра. Још који сат па ће сванути...

ДЕБЕЛА: Како си смела да се појавиш, а камо ли да дођеш овде!?
Убићу те.

Дебела се усџреми на Рајну.

Мила хиџро зџраби Дебелу и одвуче је од Рајне. Прислони је на зид.

МИЛА: Пипнеш ли је, биће ти то задње. Разумеш ли?

ДЕБЕЛА: (Једва)
Пусти ме. Угушићеш ме...

МИЛА: И хоћу.

ИЗБЕГЛИЦА: Не прљај руке с њом. Ја сам ту, ако нешто покуша.

- РАЈНА: Има право. Остави је. Не бојим се... Иди и не брини се. Иди. Иди...
- МИЛА: *(Ослободи Дебелу својих захваја. Полази. На врху стијеи-ница се окреће)*
Покуша ли нешто, зови.
- ДЕБЕЛА: *(Некако дође до ваздуха)*
Кад-тад ћеш ми платити.
- Мила се подруљиво насмеја и оде.*
- РАЈНА: Мислила си да се нећу појавити. Ево ме. Шта ми можеш? Има ко да ме брани.
- ДЕБЕЛА: Неће увек. Сачекаћу те ја... А кад те се дочепам, све што си ми учинила, вратићу ти. Молићеш да те смрт пре мојих руку шчепа.
- РАЈНА: Можеш овде да ме пољубиш.
(Пљесну се по задњици)
- ИЗБЕГЛИЦА: Добро, престаните... Да послушнемо, да ли се чује овај...
Нешто се утиш'о...
- Избежлици прислони главу на вратица. Ослушкује.*
Ове две такође, али су на местима на којима су и биле.
- ИЗБЕГЛИЦА: *(Одмиче се од вратица)*
Чује се, али не као пре сат-два...
- ДЕБЕЛА: Лажеш!
- ИЗБЕГЛИЦА: Ево, сама се увјери.
- РАЈНА: Не разумем вас...
- ДЕБЕЛА: А кад си ти шта осим оне ствари разумела?
- РАЈНА: А то тебе свих ових година мучи! Љубомора, значи.
- ИЗБЕГЛИЦА: Боже, да не бјеше ове ноћи и овог повода, никад не бих сазнала колико се мрзите.
- Дебела послушкује приљубљеног лица уз вратица.*
- РАЈНА: Не послукуј носем, већ ушима... Зато си тако и прошла у животу. Увек си нос гурала тамо где не треба. Човек осим носа, још штошта има...
- ИЗБЕГЛИЦА: Бона Рајна, немој и ти к'о и она...
- РАЈНА: Ништа ја нећу, већ кажем да је таква откад је знам, а знам је од рођења...

ДЕБЕЛА: *(Назло се одвоји од враџа умирућеџ и врисну)*
 Неее!

Рајна се смеје, смеје, смеје.

ИЗБЕГЛИЦА: *(Крсти се)*
 Боже ми помози!

3. слика: ЉУБАВ ИЗА ЗАВЕСЕ

Мила је у делу иза завесе. Скида се. Осџаје само у гађицама.

Гаси свеџло џако да је овај део собе освџљен сијалицом из кухиње. Леже у кревеџи. Покри се џлахџом.

Док се окређе и џреврђе враџа се џолађано оџварају.

Улази Лале.

Мила се џридиже. Плахџа сџаде с ње.

Лале осџави џранзисџор на сџо. Размиче завесу и уђе. Седе на руб кревеџа.

Мила џолунађа седи.

МИЛА: Лале...

ЛАЛЕ: Да.

МИЛА: Зашто си дошао?

ЛАЛЕ: Знаш и сама, зашто.

МИЛА: Не разумем те!

ЛАЛЕ: Хоћеш стан, зар не?

МИЛА: Исто као и ти...
(Навлачи џлахџу. Жели да џокрије џруди)

ЛАЛЕ: Ја? Не. Ја имам колико ми је потребно, и ово ми не треба...
 Али, теби треба.
(Помилова је џо нађим раменима)
 и ја ти то могу омогуђити...

МИЛА: Молим те, немој.
(Покушава да избеђе њеђове додире)

ЛАЛЕ: Зашто се опиреш?! Ти и не знаш колико те желим... Због жеље за тобом све до сада нисам хтео да говорим.

- МИЛА: Због мене?!.. Шта то причаш?... Молим те. Не дирај ме. Не могу сад... Све ми се смучило.
- ЛАЛЕ: И ја?
(Склони руку с ње)
Да, одувек си се ти мене гадила. Ниси желела са мном ни да се играш... Ти си ме од све деце највише завитлавала... А ја, од кад сам дошао у ову кућу, у ово двориште само у тебе гледам...
- МИЛА: Али...
- ЛАЛЕ: Да... Нисам заборавио кад си ме гурнула са веранде и кад сам ногу поломио. Нисам заборавио, али сам ти опростио... и ево, петнаест година ћутим и чекам овај тренутак...
(Пауза)
Знао сам да ће доћи.
- МИЛА: Немој...
- ЛАЛЕ: Зашто?! Ја сам сâм крив за своју несрећу. Нисам требао да те пратим, кад си ишла код оног скота који сада умире, и оно му радила...
- МИЛА: (Поче да њлаче)
Уцењивао си ме...
- ЛАЛЕ: Морао сам. Нисам знао како да те одвратим од њега, па сам зато тражио да и са мном радиш оно што с и с њим радила.
- МИЛА: И сада ме уцењујеш.
(Пресџаје са њлачем)
- ЛАЛЕ: Ово и оно није исто...
- МИЛА: Исто је, ако не и горе.
(Усџаје. Плахџа сџаде с ње. Наџа сџоји исџред њеџа. Лале скређе њоџлед)
Могу ти само ово дати... само да ме гледаш...
- ЛАЛЕ: Немој то да ми радиш. Знам ја како ти изгледаш. Сто пута сам те тако и још горе видео... Не, не задовољавам се с тим. Не, јер те волим и желим до неба.
- МИЛА: (Смеје се)
То си онда, пре него што сам те гурнула рекао.
- ЛАЛЕ: Да, иако сам још био дете, и тада сам мислио оно што сам рекао... Осим родитеља које је онај скот што умире у оној саобраћајци убио, само сам тебе на целом свету волео.

Тако је било онда, тако је и сада... Кад си ми се наругала, кад си ме исмејала пред оним твојим кретенским братом, и кад си ме гурнула, за мене више никог и ничег није било.

(Пауза)

Иако си све то урадила, ипак за мене само си ти на овом свету постојала... Она моја собица, она изба под земљом, и ти замишљена у њој, био је сав мој свет у којем сам сањао овај тренутак... Знао сам да ће кад-тад доћи и да ћеш само један трен моја бити.

МИЛА: *(Узима одећу)*
Боже, ово је превише за цео живот, а камоли за једну ноћ...
Лажеш ти мене...

ЛАЛЕ: Како то мислиш?!

МИЛА: А оно са мамом ноћас?

ЛАЛЕ: То сам намерно, да бих ти дао до знања да сам и ја ту... Буди моја бар једном... Бар ове ноћи, и задовољићу се...

МИЛА: Ти си луд!

Лале је нагло ошамари, а поћом удари у стомак. Од силине ударца Мила се зајейура и љови, а љаде на кревети. Јаукну.

ЛАЛЕ: Ја нисам луд! Нисам... Да ми то више никад ниси рекла. Ни ти, нити било ко други. Ја сам онај који има свој свет и своју љубав. Ви немате ништа... Ти немаш ништа. Ништа. Ти си јадница коју јебе ко стигне. И с рођеним братом си била, а нећеш са мном. Зашто? Ја нисам најгори и нисам најјаднији... Ево, стан ти дајем да легнеш са мном. Ако нећеш стан, ево ти новац... ево ти мој транзистор.

Мила љлаче.

Лале из цети вади свежањ новчаница и баци их на кревети.

ЛАЛЕ: Ове паре сам годинама скупљао. За тебе сам их скупљао. Преброј их. Никада ти нико толико није дао... Будућност ти је с њима обезбеђена.

МИЛА: *(Кроз љлач)*
Нећу твој новац. Нећу тебе... Нећууу!

Лале је ухвати за косу и љодиже...

4. слика: СЕСТРЕ

Веранда.

Варљива свећлосћ љраскозорја.

Све љри су узрујане.

ДЕБЕЛА: Рајна, не говори...

РАЈНА: Хоћу. Морам... Једном морамо рећи истину. Она се не може вечито крити... Не може. Цео живот носити овако тешку тајну је немогуће. Човек оболи од тога. Са тајнама се у гроб не иде.

ДЕБЕЛА: Ако кажеш, моја мржња ће бити још већа.

ИЗБЕГЛИЦА: Шта то кријете? Као да сте председника државе убиле! Де, пљуните те ваше прљавштине, па да се једном помирите и живите нормално... Овдје сам пет година и ових пет година ја слушам како ће једна другу да убије...

ДЕБЕЛА: Не. То не сме да се каже. То само нас две и онај што умире знамо. Он умире и неће рећи, а нећемо ни нас две... Рајна, знаш ли шта радиш? Сав свет око нас рушиш ако кажеш.

ИЗБЕГЛИЦА: Два пута си је именом назвала!...

РАЈНА: Да... Први пут за скоро пола века. Увек ми је говорила: “Она тамо”, или “вештица”, а ја сам јој сестра...

ИЗБЕГЛИЦА: Ајме мени!

РАЈНА: ... нај рођенија коју има.

ДЕБЕЛА: *(Врисну)*
Зашто? Зашто то говориш?

ИЗБЕГЛИЦА: Боже мили и предраги?
(Гледа их, не може да се начуди)
Немојте се тако играти. Лажете ви мене... Не знам зашто, али лажете.

РАЈНА: Дај боже да је тако...

ИЗБЕГЛИЦА: Зашто?

РАЈНА: Молим?

ИЗБЕГЛИЦА: Зашто се толико мрзите кад сте сестре?

Рајна се наслони на ограду и љоче да љлаче. Сљојаде је кашаљ.

- ДЕБЕЛА: Не цмиздри. Сада заврши кад си почела...
- РАЈНА: *(Након дуже паузе Рајна се некако смири. Кашиљ полажано прескаје)*
Због сличне овакве ствари... Због стана и због мушкарца...
- ИЗБЕГЛИЦА: Зар се сестре због тога могу мрзети?
- ДЕБЕЛА: Сестра као што је она никад се не може волети. Преотела ми је оног за ког сам хтела да се удам...
- РАЈНА: Нисам. Сам ми је дошао, а ја га нисам могла одбити. Био је нешто најлепше што сам до тада имала...
- ДЕБЕЛА: Да. А после си га, кад си му узела све што си могла, одбацила као крпу...
- ИЗБЕГЛИЦА: А стан? Који стан? Чији стан?
- РАЈНА: Његов.
(Показа на вратица умируће)
- ИЗБЕГЛИЦА: Шалите се вас двије!?
- ДЕБЕЛА: Камо среће да је тако... Због њега нас две више од четрдесет година не говоримо, и мрзимо се... Због њега и овог стана пред којим стојимо...
- РАЈНА: Ово само ти, он и нас две знамо. Ни деца нам не знају. Не знају ко смо. Мисле да смо случајне комшинице у овом усраном дворишту у које нико, осим кише не залази.
- ИЗБЕГЛИЦА: Морам да сједнем. Овакву причу за мога вијека још нисам чула... Играте се ријечима к'о дјеца пиљцима.
- ДЕБЕЛА: Не. Све што си чула, истина је...
- ИЗБЕГЛИЦА: Али то није разлог да се мрзите.
- РАЈНА: Није, али она се зарекла да док њега не поврати и не узме овај стан да са мном никад неће проговорити, и да ће ми се на било који начин осветити,
(Пауза)
или ме убити.
- ИЗБЕГЛИЦА: Да толико година то кријете! А он? Зар он то није ником рекао?.. Ваљда то неко у крају зна?
- РАЈНА: Он је онда био начелник милиције, те је било какве приче о овоме лако спречавао. Неке који су понешто знали, или наслућивали, он је хапсио и затварао, проглашавајући их непријатељима државе и партије. Тако да су многи у страху и намерно то заборављали... Од тада, време је прошло. Свака од нас ко зна с ким је децу изродила...

- ДЕБЕЛА: Ја знам чије је моје дете.
- РАЈНА: ... Касније, кад смо остариле, више нисмо излазиле одавде, све пратећи једна другу, да се с њим не састане... И тако, а он је уживао. Понашао се као бег...
- ИЗБЕГЛИЦА: Онда је све ово његово масло... Он је... Он је...
- ДЕБЕЛА: Шта је он? Њега не дирај.
- ИЗБЕГЛИЦА: Како, кад је он тај који је све ово направио? Мржњу је међу вас убацио.
(Пауза)
И ово ноћас... Све, све је ово његова зајбанција, да би вас и даље у мржњи држао...
- ДЕБЕЛА: Није тако. Он је најпоштенији човек којег сам у свом животу упознала. Не би он тако нешто. Зато што нема никога, зато је општина ово направила.
- РАЈНА: Нас две смо за све криве...
- ИЗБЕГЛИЦА: Е, сада стварно мислим да од овог нема ништа... Ја јесам ојађена, али знам да се стан овако не добија. Поготово не туђ... А, јок... Ја у овом нећу да учествујем. Нећу. Одох ја у мој подрум. Какав је да је, лијеп ми је... Сад кад ово знам, овај стан ни цабе не бих... Бићу у свом вилајету и чекати нешто друго...
- ДЕБЕЛА: Тако и треба. Ово је само између нас двеју.
(Рајни)
Само, жалим што те се раније нисам некако решила. Да јесам, све би другачије било...
- ИЗБЕГЛИЦА: Аха!
- ДЕБЕЛА: Шта си хтела? Што не идеш?
- ИЗБЕГЛИЦА: Боже, боже који је он гад!... Због таквих све нам је овако... Са обема је свих ових година био... С вама и са са ћеркама вашим...
- ДЕБЕЛА: С мојом није... То знам...
- РАЈНА: Веруј да је тако.
- ДЕБЕЛА: Ништа те не питам, јер се ништа са овим није променило. И даље си мој смртни непријатељ. Ноћас је прилика да ти се осветим...
- ИЗБЕГЛИЦА: Њега је требало давно убити. Он није смео да доживи овај дан...

- РАЈНА: Не можеш убити неког кога волиш... и ко је отац сина који није овде...
- ДЕБЕЛА: *(Ужаснујући)*
Лажеш. Лажеш!
- ИЗБЕГЛИЦА: Још један разлог да скот умре.
(Као за себе)
Ово ни најгори најгорем не би урадио...
- РАЈНА: Имаш ти право... Сто пута сам то наумила, али нисам могла. Волела сам га и још га волим...
- ДЕБЕЛА: Ти да неког волиш! Немој молим те! Теби ништа није свето. Због задовољства, због мушкарца, и сада, кад би те неко такву усахлу хтео, и дете би дала...
- ИЗБЕГЛИЦА: Одох... Одох. Мука ми је.
(Одлази)
- Ове две сценоје удаљене једна од друге.*
- ДЕБЕЛА: Зашто си морала да кажеш!? Зашто баш њој?
- РАЈНА: Морала сам. Нисам више могла... Можда нам је ово и задња ноћ заједно?
- ДЕБЕЛА: Баш ме брига. Ми одавно једна другој нисмо ништа.
- РАЈНА: Мислиш?
- ДЕБЕЛА: Мислим. Наравно да мислим. Наша крвна веза ништа не значи. Уосталом, ти то најбоље знаш. За твоју похоту род ти никада и ништа није значио. Да је тако, не би кћер сину подметала. Мислиш да ја не знам. Све ја знам. Све...
- РАЈНА: Али ниси знала за Радована.
- ДЕБЕЛА: Нисам, мада сам слутила чији је. Јер да ваља, ноћас би био овде... Можда свега овог и не би било? Можда би му као сину и оставио стан.
- РАЈНА: Не би.
- ДЕБЕЛА: Зашто?!
- РАЈНА: Зато што он не зна да му је Радован син.
- ДЕБЕЛА: Како не зна?!
- РАЈНА: Нисам му рекла. Бојала сам се. Знаш да је увек говорио да са нама ништа неће да има... Децу поготово.
- ДЕБЕЛА: Скот. Одувек је био скот.

- РАЈНА: И даље га волим.
- ДЕБЕЛА: Остави се тих речи, молим те. Ти никад ниси знала шта та реч значи. Да си знала све би између нас било другачије. Никад у овакву ситуацију не би дошле.
- РАЈНА: Можда су ме радне акције и партија поквариле?
- ДЕБЕЛА: Не правдај се. Одувек си била таква. Ником ништа ниси дала. Сећаш ли се да си ми све отимала. Никад ме као сестру ниси гледала...
- РАЈНА: *(Прекида је)*
Била си балавица...
- ДЕБЕЛА: ... а да си била другачија, не би завршила овако. Данас би имала много више но што сада имаш... Била си себична...

*У соби умируће̄г зачуше се кораџи, шкриџа њода, ѡреврџање некоџ ѡред-
меџа.*

Каџаљ и јаџџи умируће̄г су јаџи, ѡѡѡом крџљање, а онда све ѡресџаје.

На ѡренѡѡак блесну свеѡлосѡѡ баѡѡерије.

У даљини звуџи џрада.

- РАЈНА: Јеси ли чула?
- ДЕБЕЛА: ... и видела... Ко ли је то тамо?
- РАЈНА: Нико. Мислим да је он.
- ДЕБЕЛА: Не верујем. Он се без помоћи не може ни да окрене, а камоли да устане или да хода. Неко је тамо. Само ко?
- РАЈНА: Лале... Лале је тамо. Увукао се...
- ДЕБЕЛА: То му ништа не вреди. Ништа. То се не важи док он не умре... Тек после његове смрти се може ући.
- РАЈНА: Ко може да докаже да сада није умро? Мислим да је готово...

Кораџи се ѡѡѡѡ зачуше.

Свеѡлосѡѡ баѡѡерије ѡѡѡѡо блесну, и као да се зачу неџаџав џудан смех.

- ДЕБЕЛА: Ово није Лале.
- РАЈНА: Ако није Лале, ко је?
- ДЕБЕЛА: Не знам, али Лале није. Он се овако не смеје, његови кораџи нису правилни. Неко је други унутра.
(Смеје се)
Онда се он дигао.

- РАЈНА: Што се смејеш?
- ДЕБЕЛА: Он нас и даље зајебава. Сигурна сам да је он... Не, не могу да верујем да је толики гад...
- РАЈНА: Гад којег волим...
- Кораци поново; приближе се враћима па се удаље.
Њих две су сасвим збуњене.*
- РАЈНА: Одох ја. Ово није за мене. Нека буде шта буде.
(Полази. Дође до врха сценописића па се враћи до Дебеле)
- Ипак смо ми сестре, а и при крају смо наших живота. Која година и готово је и с нама... Дај да...
- ДЕБЕЛА: Никад. Никад се нећу помирити с тобом. Никог у животу као тебе нисам мрзела. Нико ми као ти није живот упропастио. Зато иди. И дабогда се низ те степенице стрмоглавила и мртва на њима остала.
- Рајна пође.
Дебела за њом замахну руком као да ће да је гурне, али се предомисли.
Седе уз враћа.
Унутра је тишина.*
- ДЕБЕЛА: Шта она мисли? И на оном свету ћу је прогањати... Само да она избеглица некоме не каже... Ако мисли да живи, неће.

5. слика: ОПЕТ МАЈКА И КЋЕР

- Мила у мајици и ћаћицама седи за столом, на којем је хрпа новчаница и флаша вињака.
Мила њажљиво броји новчанице. Новчанице испиших айоена одваја и слаже.
Кад заврши са једном хрпом, износ записује у неки ноћес.
Узбуђена је. Понекад посегне за флашом и испије краћак гуљљај. Нервозно пуши.
Лице јој је у модрицама, усна расечена...*
- МИЛА: Страшно! Оволики новац! Не ово он није скупио. За цео живот се не може скупити оволико пара. Ово је он неком украо...

Улази Рајна. Забесекнуто сјаде.

Иза ње зјаје вратица и мрак.

МИЛА: Затвори та врата... Закључај их и не блени тако...

Рајна, упути се право ка Мили која задњи свежањ новчаница сјава у коверти.

РАЈНА: Шта ти је то? Какве су то паре? Одакле ти?

МИЛА: Моје... наше.

РАЈНА: Одакле ти?

МИЛА: Добила.

РАЈНА: Од кога?

МИЛА: Лале ми их је дао...

РАЈНА: Лале!

МИЛА: Да.

РАЈНА: Када?...

МИЛА: Мало пре...

РАЈНА: Зашто?...

МИЛА: Знаш ваљда, зашто?

РАЈНА: Није ваљда!?...

МИЛА: Да...

РАЈНА: И?

МИЛА: Шта и?

РАЈНА: Јеси ли и с њим легла?

МИЛА: Не... Нисам хтела...

РАЈНА: Ниси хтела! Ти!?

МИЛА: Нисам...

РАЈНА: Не верујем...

МИЛА: Нисам.

РАЈНА: Зашто!?

МИЛА: Не знам... Нисам... Згадио ми се.

РАЈНА: *(Смеје се)*

Згадио ти се!?

(Пауза)

Ти би и цабе, а не за толики новац.

- МИЛА: Веруј ми да нисам могла...
- РАЈНА: Па како ти је онда оставио паре!?
- МИЛА: Не знам.
- РАЈНА: Ти или ме лажеш, или нешто кријеш?
- МИЛА: Све сам ти рекла како је било... Ништа те нисам слагала...
- РАЈНА: *(Дође до сивола. Седе њреко њуџа Миле. Милује свежњеве новчаница)*
Колико има?
- МИЛА: Скоро педесет хиљада евра... фали која стотина.
- РАЈНА: *(Загрицну се. Посегну за флашом. Повуче добар цуџ)*
Толико!?
- МИЛА: Да...
- РАЈНА: И ниси легла с њим?
- МИЛА: *(Бесно)*
Већ сам ти рекла... Нисам...
- РАЈНА: А те модрице? Шта је то?
- МИЛА: Од њега...
- РАЈНА: А!? Он... Лале... Зар је он то урадио?
- МИЛА: Да... кад сам га одбила, а онда ми је бацио паре и отишао.
- РАЈНА: *(Оџџи оџеџ)*
И ја бих то урадила да сам била на његовом месту,
(Пауза)
али цабе ти паре не бих дала... За ове паре, цео живот би била пода мном
- МИЛА: *(Зури у њаре)*
Само, одакле ли му оволики новац... Знаш мама, Лале није оно што смо мислили да јесте.
- РАЈНА: А да шта је?
- МИЛА: Он је...
- Сивола се зачу њуцњава. Вриска дебеле... Ужасан Лалейов смех... ња оџеџ њуцњава, вриска...*
- Мила изјури њаџоље.*
- За њом Рајна.*

6. слика: ЈУТАРЊИ МРАК

Зора је.

Неколико зрака сунца пада на Дебелу која пресамићена виси преко ограда веранде. Сва је обливена крвљу.

Лале стијоји поред ње. Смеје се. У једној руци му је шишиољ са којим вишла, а у другој транзистор са којег се чује прегласна музика, песме "Рибље чорбе" "Погледај свој дом, анђеле". Ова песма траје за све време ове слике, као да је на бескрајној траци.

Враћа од собе умирућег су ошворена. Једва се на поду поред кревета виде нејомична шела. Разазнаје се црна одећа Избежлице, старац у шжами и још нечије.

Убрзо се створише Рајна и Мила. Кад угледа Дебелу, Рајна крикну. Пришрча јој и онако ошромну је загрли. Поче да рида.

РАЈНА: (Кроз јецаје и јауке)
Мила моја, мила мојааа... Јоој!

Мила не зна шта ће.

Лале поче да игра. Његова игра је зрошескна.

ЛАЛЕ: Рекао сам ти да ти само ја могу помоћи. Само ја, а ти ме нећеш... Уђи тамо...
(Престраје са игром. Приђе Мили. Гура је у правцу отворене собе. Мила се ошре. Лале јој приноси шишиољ на слепоочницу. Мила дође до прага собе. Врисну. Клону на праг)
Видиш. Сви су ту. И избеглица и твој брат и овај матори кењац... Сви су на гомили. Сада је све твоје... Хоћеш ли и ње да се ослободиш?

Лале Показује на Рајну која милује Дебелу коју је положила на под веранде, а кад је чула да Лале помену Радована, врисну и клону преко његовог шела.

ЛАЛЕ: Остао је још један метак.

Мила га немо и засирашено зледа.

ЛАЛЕ: Не мораш ништа да кажеш... Знам да то желиш... Знам, јер сви смо ми теби овде гадни, и ја, дебела, и он
(Показује на мртве у соби)
и она и он, наравно и она
(Шишиољем показа на Рајну)
Бирај. Ја или она? Имам само један метак, љубави!

Мила ља и даље немо и ућлашено љледа. Плаче ћћххо, без љласа.

РАЈНА: *(Рајна јауче и само ћонавља)*
Мили мој, мили моји... јооој!

ЛАЛЕ: Нервира ме. Ништа друго не зна до “мила моја, мила моја... јоој!” Пих... Пијана бабетина... Реци, она или ја...

Свећлосћ јућра је све јаснија. Све се боље види.

Одједном звуци ћолицјских сирена се наљло ћриближавају.

ЛАЛЕ: Пожурили су, а рекао сам им да касније дођу! Скотови...
(Пауза)
Немам много времена. Говори. Шта желиш? Кога желиш?
Кажу, ја сам твој анђео... Све сам ти обезбедио... Све...
Стан, новац... Кажу!

Кад звук сирене ћосћаде близу и заљлушујући Лале ћрслони ћћћћћћољ на ћеме Рајне.

Мила је скамењена.

Одједном Лале ћрслони ћћћћћћољ себи на слећоочницу. Повуче обарач.

Пуцањ се разлеже и сћоћи се са звуком сирене у дворичћћу и ћесмом са ћранзисћћора, која нећрекидно иде, а његово ћћело као одбачено ћаде ћреко ћраћа, ћоред Миле, а ћранзисћћор ћаде ћоред Рајне.

Звук сирене се разлеже ћелим дворичћћем.

КРАЈ